

Títol: Excursió a Centellas

Contingut: Excursió per l'entorn de Centelles i descripció del poble.

Any: 1878

Autor: TORRAS, Cèssar August

Font: Memorias de l'Associació d'Excursions Científiques, Barcelona, Impremta de Jaime Jepús, 1878, vol.2 , p. 362-363 i 364-365

Consulta: Dipòsit digital de documents de la UAB

Recerca: Josep Rovira i Cullerell

(...) Seguint nostre camí arribarem á Centellas envers las tres de la tarde, passant tot seguit á visitar lo senyor Ecónomo, qui'ns rebé molt dignament; mes no haventhi res mes, donchs que preguntat si existia en la parroquia alguna cosa notable per sa antiguetat ó per son valor artistich, ó be documents d' interés histórich, nos digué que la iglesia era molt bonica y molt propia, empero que hi faltava adorno, donchs que si havia cremat tot quant contenia en un horrorós incendi que havia sofert, no savia cóm ni quán. Havent insistit nosaltres en si tenia noticia d' alguna tradició ó llegenda y si hi havia algún us ó costum especial en la població, nos respongué que no'n sabia res, perquè feya no mes que un any y mitj que hi era. ¡Un any y mitj! Curta fetxa, per cert, per no saber res. (362-363 pp.)

(...) De la iglesia nos encaminárem a la posada pera dinar. Allí recullírem de boca de la aixerideta nina que'ns servia , filla de la casa, la següent costum característica de Centellas.

Es patrona de la vila Santa Coloma. La vigilia de la diada de la Santa, ço es, lo 30 de Desembre, a punta de dia, lo jovent, després de galejar á la Santa tirant escopetadas, se dirigeix á la pagesia d'ahont hi ha coneixement que tenen un pi ben gros; lo demanan a l'amo, qui no ofereix may cap dificultat á cedirlo, lo tallan y se'l enmenan cap á la vila.

Al punt de las 12 procuran arribar ab lo pi á la plassa; tornan altre volta á galejar á la Santa. Los fadrins tiran escopetadas, las fadrinetas guarneixen lo pi, omplintlo de pomas, los nins lo fan ballar tot seguit davant l'església y la música situada a dalt del campanar sona festius ayres, mentres que la alegria y la animació regna per tot arreu. De 12 a 1 duran les escopetadas, los repichs de campanas, lo sonar de la música, l'avalot de la maynada y la gresca y saragata davant la iglesia y á la plassa. A la una entran lo pi al temple y lo penjan davant del altar de la Santa, anantsen la fadrinalla á fer un gran ápat, en lo qual hi es convidat l'amo del pi, l'alcalde, lo rector y lo sargento dels civils, si es á la vila. L' ensendemá segueix la festa major, de la qual no'n traguérem cap altre particularitat. Mentres tant lo pi permaneix en la iglesia durant tota la vuytada, passada la qual lo despenjan y ab gran cerimonia'l creman, després d' haverse repartit las pomas, las quals tenen , segons dihuen, la propietat de curar de mal de coll.

Acaba la festa altre vegada ab galeix. La tradició, segons sembla, está basada en lo martiri del foch á que fou subjectada Santa Coloma y per aixó fan un foch ab la llenya de pi. Crech digna d' esser esmentada y recullida aquesta tradicional costum y per això la he aquí apuntat.

Especial és també lo mot que usá lo guia per a significarnos que tenia las mans balbas, donchs nos digué que las tenia *gropas*, paraula que li férem repetir y l'apunto porque no la he vist may empleada ni la havia sentida usar.(...)